№ 10. Ausgabe B.

ГОМАН

Цэна с перэсылкай і дастаукай да хаты: на 1 год—4 м. 80 фэн., на ½ году—2 м. 40 ф., на 3 месяцы—1 м. 20 ф., на 1 мес.—40 фэн.

Беларуская Віленская часопісь
выходзіць два разы у тыдзень: у аўторкі і пятніцы.

Адрэс рэдакцыі: Вільня, Завальная 7.
Адрэс адміністрацыі і экспэдыцыі: М. Стэфанская 23.

Цэна абвестак: на 4-ай старане за радок дробнымі літэрамі — 25 фэніг.; дробные абвесткі — па 5 фэн за слова. Абвесткі аб сьмерці — 60 фэн. за лінейку дробн. друкам.

№ 10 (102). Год II. Вільня, 2 лютаго 1917 г. Цэна 5 фэн. (3 кап.).

Крызіс сусьветнай вайны.

1 лютаго.

Заходні тэатр:

Шмат у якіх пунктах фронту наступленьня патрулёў далі цэнные ведамасьці аб ворагах.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: Пры вельмі сільным марозі толькі у невялікім чысьле пунктоў вастрэйшая баевая работа. Пры Нараўцы, на палудзенным усходзі ад Ліпніцы Дольнай, часьці аднаго саксонскаго палка ўварваліся нарасейскую пазыцію і вярнуліся назад с 60 палоннымі і 1 кулемётам.

На фронці *эрц-гэрцога Іозэфа* і на фронці *Макензэна* — патрульные стычкі і момэнтамі агонь артылерыі.

Македонскі фронт: На палудзенным заходзі ад возера Дойран адбіты наступаўшые пасьля сільнаго агня патрулі.

Падвоз расейскіх войск.

КОПЭНГАГА. С пэўнай крыніцы даносяць, што у апошнім часі расейскіе войскі перавезены с Фінляндіі на рыжскі фронт, дзе яны ўступілі ў баталію. Вайсковые транспорты вызвалі значную недахватку вагоноў, і з гэтай прычыны прышлося шмат агранічыць рух тавароў у Фінляндіі.

Вайна на паветры.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). 30 студня на поўдні ад Рыгі, на Аа, на вузкім фронці зрабілі да 50 палётоў. Хаця ў верхніх слоях паветра быў мароз да 40 градусоў, мы кінулі 900 кілёгр. узрывучатых матэр'ялоў на газовы завод у Рызе, вагзалы і таборы ворагоў. З расейскаго боку за ўвесь дзень паказаліся толькі два самалёты далёка за іх лініямі.

Адгалоскі прамовы Канцлера.

БЭРЛІН. Ранічные газэты с прычыны прамовы канцлера аб усіленай падводнай вайне пішуць, што гэта—пасьля непрыняцьця нямецкаго мірнаго прэдлажэньня—апошні крок, які павінен скора прывясьці да міру. У гэтай справе ўвесь народ згаджаецца с правіцельствам.

За мір.

ЛЮГАНО. Італьянскіе офіцыальные прэдстаўнікі соцыалістоў, як пішэ іх газэта «Avanti», падалі ў Камэру новае прэдлажэньне аб заміраньні. Яны напамінаюць аб пісьме Вільсона і дамагаюцца ад правіцельства выпаўненьня мэт, паказаных у пісьме Вільсона.

Пляны Вільсона.

НЬЮ-ІОРК. Як пішэ «World», Вільсон мае два пляны дзеля паддзержкі справы міра. Гэта: запрасіць ваюючые дзержавы на офіцыальную нараду аб прынцыпах пісьма Вільсона, або прэдлажыць дзержавам паслаць сваіх прэдстаўнікоў у камісію, назначаную прэзыдэнтам для устанаўленьня часоваго замірэньня перад конфэрэнціей аб міры.

Вайна да канца!

ЛОНДОН. (В. Т. Б.). У аднэй сваей прамові ў Вэстмінстэры міністэр колоній, Лонг, сказаў, што ні адна з заваёваных нямецкіх колоній ня вернецца ніколі да Нямеччыны.

ЛОНДОН. (Рэўтэр). Кароль звярнуўся да урадоў графств с просьбай арганізаваць дружыны дабравольцоў. Яны маюць складацца з мужчын, каторым болей гадоў, чым установлены найвышэйшы век для салдатоў. Глаўнакамандуючым гэтых дружын дабравольцоў кароль назначае гэрцога Коннт.

МЮНХЭН (В.Т.Б.). У ніжняй палаці міністэр-прэзыдэнт сказаў: „Англіцкі гандлярскі дух, французскі шовінізм і расейскі зямельны голад — вось прычыны гэтай найстрашнейшай з усіх войн. Мы і нашы саюзьнікі ня хочэмо вясьці нікчэмнаго жыцьця. Нашае дзержаўнае жыцьцё пасьля вайны павінно быць сільным і здольным да развіцьця. Не астаецца нічога іншаго, як дабіцца міру сілай, усей моцай і ўсемі спосабамі“.

Крызіс сусьветнай вайны.

Што скажэ Амэрыка?

БЭРЛІН. На сягоньняшнім заседаньні глаўнай камісіі Рэйхстага імперскі канцлер сказаў прамову, гаворачы між іншым:

„Нас вызвалі на змаганьне да канца. Мы прынімаем вызаў. Мы робім стаўку на ўсё — і мы дойдзем пабеды! Гэтак справа вядзеньня падводнай вайны ўвайшла ў свой апошні і аканчацельны фазіс... Цяпер настаў момэнт, калі мы з добрай надзеяй на ўдачу можэм рызыкаваць гэтым крокам. Чысло нашых падводных лодак вельмі значна павялічылося супроць таго году. Калі мы гэтак можэм лічыць шмат вялікшай карысць для нас ад неагранічэнай падводнай вайны, чым у тую вясну, дык разам с тым ад таго часу паменшылася і небаспечнасць, якая нам гразіла ад гэтай вайны. Гіндэнбург сказаў мне колькі дзён таму назад: „Наш фронт стаіць усюды цьвёрда. Мы ўсюды маем патрэбные рэзэрвы. Настраеньне войск — добрае і бодрае. **Агульнае ваенное палажэньне дае нам магчымасць прыняць на сябе усе пасьледзтвы, якіе вынікнуць ад неагранічэнай падводнай вайны**“. Адміральны штаб цьвёрда пераконан, што Англія будзе аружжэм прымушэна да замірэньня...

„Ніхто не зачыняе вачэй перад небаспекай таго кроку, які мы робім. Кожнаму ад 4 жніўня 1914 году вядома, што справа йдзе аб нашае жыцьцё. Непрыняцьцем нашаго мірнаго прэдлажэньня гэта пэўнасць адзначэна крывёй. Калі мы пускаем цяпер у ход нашае найлепшае і найвастрэйшае аружжэ, дык мы кіраваліся цьвёрдай воляй ратаваць наш народ ад нешчасьця і ганьбы, якіе хочуць яму прыгатаваць нашы ворагі. Удача залежыць ад Вышняй рукі“.

БЭРЛІН. (В. Т. Б.). Амэрыканскаму правіцельству послана сягоньня нота, ў якой гаворыцца між іншым:

„Пасьля таго, як у атказ на спробу угоды з ворагамі вайна рэзка абастрылася, імператарскае правіцельство, ня хочучы саграшыць проці свайго народу, прымушэно вясьці змаганьне за жыцьцё, да якога яго прымусілі, ужываючы ўселякаго аружжа. З гэтай прычыны яно прымушэно адрачыся ад эгранічэньня ужытку сваіх марскіх баевых сіл“.

Далей нота вылічае ваколіцы Англіі, Францыі і Італіі і ў усходняй часьці Сяродземнаго мора, дзе ад 1 лютаго 1917 году не дапускаецца надалей ніякае плаваньне. Нэутральные параходы, едучы туды, павінны браць атказ самі на сябе.

Урадам другіх нэутральных дзержаў посланы адпаведные ноты.

Да мора.

Шчасьце народу залежыць ня толькі ад таго, каб людзі аднэй нацыі, ужываючые аднэй мовы, жылі-бы ўсе разам — на адным куску зямлі. Шчасьце народу залежыць у перэважнай меры ад цэлаго раду прычын, якіе датыкаюць палітычных, соцыальных, эконо-мічных і прыродных варункоў жыцьця яго старонкі.

Мы ня можэм назваць шчасным жыцьцё народу паднявольнаго, каторы, жывучы пад панаваньнем чужой дзержавы, ня мае магчымасьці развіваць свае творчые сілы. У гэткім паднявольным палажэньні быў наш Край за расейцоў, калі ўсе нашы справы дзержалі ў сваіх руках чужые нам людзі, панасыланые з розных канцоў Расейскай дзержавы, калі нават земскаго самаўпраўленьня мы не маглі дабіцца, калі расейскіе чыноўнікі рупіліся не аб нашу карысць, а аб карысць свайго правіцельства і свайго народу.

Ня можэм назваць шчасьлівым і таго народу, жыцьцём каторага кіруе жменя самаўладных паноў, а многамільённые грамады селян і работнікоў не маюць ніякаго голасу ў справах сваей бацькаўшчыны і жывуць, быццым скаціна рабочая. І такое ярмо ешчэ нідаўна — ўсяго толькі 50 з лішкам гадоў таму назад нёс пакорна наш народ, ажно пакуль не апалі векавые путы паншчыны.

Сумна і доля Краю, каторы знаходзіцца ў экономічнай залежнасьці ад суседзёў. Калі ў межах яго німа сваей прамышленасьці, сваіх фабрык, а ёсць толькі плады зямлі і рознае сыр'ё, — дык, каб атрымаць патрэбные фабрычные вырабы, Край павінен прадаваць свае дары зямлі і за вызволеные грошы купляць фабрыкаты. А яны — гэтые фабрыкаты — робяцца мо' як раз с тых самых нашых сырцоў, толькі рукамі чужаземных работнікоў, і мы сваімі грашыма паддзержываем чужые фабрыкі пад той час, калі нашы

людзі сідзяць без ніякай працы, заробку і хлеба, бо не маюць куды прылажыць свае сілы.

У канцы, на жыцьці Краю і народу адбіваюцца вельмі сільна і прыродные варункі. На крайняй поўначы, дзе вечна пануе зіма, або ў гарачых старонах, дзе жар ад сонца не дае нічога рабіць, — німа ніякаго жыцьця. Ня можэ развівацца і народ, закінуты недзе далёка ад сьвету, ад вольнаго мора. Каб жыць, каб развівацца, каб даставаць усё патребнае дзеля культурнаго жыцьця і збываць творы рук сваіх жыхароў, — Край павінен мець лёгкіе і выгодные зносіны са сьветам, павінен мець рэкі, чыгункі, марскіе порты і т. п.

З усіх гэтых прычын выходзіць тое, што часта народы, якіе адзін з адным бліжэй не звязаны, бываюць прымушэны шукаць саюзоў, ладзіць сваё жыцьцё разам, каб гэтак здабыць патрэбные для свайго развіцьця варункі, немагчымые пры разрозненым жыцьці. Глянём толькі на Аўстро-Вэнгрыю, глянём на Швэйцарыю: жывё там цэлы рад розных нацыональнасьцей, з рознароднай культурай і мовай, — ды ўсе яны дзержацца разам, бо кожнай жыць асобне было-б цяжэй. Дый як можна падзяліць, напрыклад, Швэйцарыю, дзе гэтак перамешаны ў сваіх гарах французы, немцы, італьянцы?

У падобным палажэньні знаходзяцца і народы нашаго Краю — ў межах зямель, адваёваных ад Расеі і злучаных пад упраўленьнем Обэр Ост. Жывуць тут беларусы, літвіны, латышы. І хоць усе яны гавораць рознымі мовамі, іх, не кажучы аб немагчымасьці правісьці акуратные этнографічные граніцы, злучае ў вадно і супольная старая палітычная няволя ды жаданьне вольнаго быту, і патрэба для працоўнаго народу змагацца з роўна цяжкімі для ўсіх соцыяльнымі варункамі, і еднасць экономічнаго жыцьця, і супольные дарогі дзеля зносін са сьветам.

Цяпер толькі малая частка беларускаго народу апынулася за межамі Расеі: аграмадная бальшасць беларусоў усё ешчэ пражывае ў старой няволі. І нельга спадзевацца, каб які-хоч конгрэсс пры цяперашнім палажэньні могбы прымусіць Расейскую дзержаву даць ім волю. Дык трэба нам рупіцца, каб хацябы гэтай маленькай, вызволенай ужо частцы нашаго народу забасьпечыць вольнае жыцьцё. А дзеля гэтаго нам патрэбны ўсе тые варункі, аб якіх мы пісалі на самым пачатку.

Морэ—гэта для кожнаго Краю вольны выхад у сьвет, гэта дзьверы, праз каторые можна свабодна падзержываць зносіны з усімі старонамі. І затым то для нас, беларусоў, і для літвіноў патрэбна еднасць з нашымі супольнымі суседзямі, якіе занімаюць узбярэжжэ Балтыцкаго мора. Ды з гэтай жэ прычыны жадае звеваць наш Край і новаадбудаваная Польшча. Але, калі для яе карысна было-бы далучыць да сябе нашы землі, дык нам ад гэтаго ніякай карысьці не відаць. Наадварот: тады толькі нацыональные сваркі ў нашым Краю узрастуць, бо тутэйшые палякі пры паддзержцы Польшчы будуць ешчэ болей энэргічна вясьці сваю работу дзеля абертаньня беларусоў у палякоў. Даволі сказаць, што нават цяпер, у часі вызваленьня нашаго народу з векавой няволі, толькі яны адны не прызнаюць нашых правоў на незалежнае нацыональнае бытаваньне.

Да мора! Гэта адвечны кліч усіх народоў, усіх Краёў. За гэтым клічэм пойдзем і мы, беларусы, парваўшы тые сеці, якіе нам надстаўляюць нашы „добрые суседзі“.

А. Н.

У Вільні і ваколіцах.

Сумная гадаўшчына.

У ноч с 4 на 5 лютаго мінае год ад дня сьмерці вядомай беларускай пісьменніцы і грамадзкай работніцы сьв. п. Алёізіі с Пашкевічоў Кейрысовай.

У панядзелак, 5 лютаго, а 1/2 10 гадз. раніцай ў касьцёлі сьв. Якуба адбудзецца жалобная імша за Яе душу.

× **Беларускіе Вучыцельскіе Курсы ў Вільні.** Беларускіе Вучыцельскіе Курсы ў Вільні, ладзяные Беларускім Т-вом пом. пац. ад вайны, аткрыюцца ізноў у першай палавіне месяца лютаго.

Курс будзе трываць 6 месяцоў паводлуг старой праграмы. Лекцыі будуць чытацца вечэрам — ад 5 гадзіны.

Запісывацца трэба загадзя ў Беларускім Камітэці, Віленская 33, кв. 1, што-дзень ад 2 да 3 гадз.

× **Беларускі кабарэт.** Чародны кабарэтовы вечар у Беларускім Клюбе (Вялікая вул. 86) адбудзецца ў пятніцу, 2 лютаго. Пачатак а 5 гадз.

× **Літоўскі вечар.** 2 лютаго ў салі б. Палескаго Жалезнадарожнаго Кружка адбудзецца лётэрыя і спэктакль на карысьць інтэрнату Літоўскаго Камітэту.

Пастаўлены будуць дзьве п'есы: «Valsčiaus Sudas» (Валасны суд) і «Gaila usų» (Шкада вусоў). Абедзьве п'есы—вельмі пацешные.

Апрыч таго будзе дэклямацыя і літоўскіе народные песьні.

Пачатак лётэрыі а 5 гадз., а спэктаклю—а 6.

× **Грамадзянскі угодлівы суд** пастанавіў звярнуцца да нямецкаго міравога суда с просьбай, каб паводлуг 380 стацьці расейскаго „устава гражданскаго судопроизводства“ міравы суд выдаваў бы „спаўніцельные лісты“ на моцы рэзолюцый грамадзянскаго угодліваго суда у справах між кватэрантамі і гаспадарамі дамоў.

Як паказвае статыстыка спраў, разабраных у грамадзянскім угодлівым судзе, суд гэты карыстае ўсё болей з давер'я ня толькі кватэрантоў, але і гаспадароў дамоў. Гэтак да Каляд справы паводлуг позву дамаўласьнікоў ставнавілі 2/3 чысла ўсіх разабраных спраў.

× **Ведамасьці аб вольных кватэрах.** Думка аб пасрэдніцтве між кватэрантамі і гаспадарамі вольных гаспод праводзіцца саюзам кватэрантоў у жыцьцё. У бюро саюза (Віленская 20, 3) ёсць ужо даволі многа ведамасьцей аб вольных кватэрах у розных часьцях места. Цэна—ад 1 рубля ў месяц.

× **Палажэньне работнікоў на артыстычнай ніве ў Вільні** за апошніе часы шмат перамяніліся на горшае. Гэтак, многа музыкантоў, іграўшых па піўных, утрацілі заработак с прычыны закрыцьця піўных ад недастачы піва. З гэтаго скарысталі тые гаспадары падобных „вясёлых“ устаноў, якіе асталіся, дый пачалі урэзываць плату сваім музыкантам. Нават такіе хаўрусные таварыствы, як тэатры, праца ў каторых звальняе ад прымусовых работ, карыстаючы з утварыўшагося палажэньня, даюць таварышам-музыкантам цяжкіе варункі работы. І ўсё гэта робіцца тым лягчэй, што музыканты і артысты жывуць разрозненым жыцьцём.

Каб змагацца з бядой, нідаўна быў наладжэн прафэсыональны саюз работнікоў на ніве штукарства, каторы згуртаваў больш сьведомых таварышоў. Аткрытае саюзам бюро працы памагае сваім безработным членам знайсьці заработак. Апрыч таго, дзеля самапомачы, саюз пастанавіў аткрыць сваю чайную.

Каб абсудзіць усе пякучые справы, ў тым ліку справу згуртаваньня чым большаго чысла членоў, саюз у панядзелак, 5 лютаго, а 10 гадз. раніцай сазывае ў доме № 20, кв. 3, пры Віленскай вул., публічны сход. На ім маюць права быць усе музыканты, артысты, маляры, сьпевакі і іншые работнікі на ніве штукарства.

× **Безплатная бібліотэка і чытальня імі Ст. Рулькоўскаго** мае новые кніжкі ў розных краёвых мовах. Між газэтамі, апрыч выданных у Вільні і ў Бэрліне, ёсць краёвые газэты: з Гродні, Беластоку, Коўны і Сувалак.

Бібліотэка-чытальня адчынена кожын дзень, не выключаючы сьвят і нядзель, ад 4 да 9 г. паабедзі. Адрэс: Віленская вул. 20, кв. 3.

× **На выстаўцы штукарства** будзе наладжэна лётэр'я. Яна будзе мець 5.000 лёсоў, у тым 40 выгрышоў. У чысьле выгрышоў — абразы, вартасьцю да 500 марак.

× **Ваенная паліція** адададзена пад каманду капітана Kessiera c Polizeiverwaltung. Канцелярыя ваеннай паліці знаходзіцца на 3 этажы, Домініканская 1.

× **Курс рубля:** офіцыяльны — 2 м. 00 фэн. за рубель; у банках пры прадажы — 2 м. 18 ф., пры куплі—2 м. 22 ф.

Пазычковая каса бярэ 6%.

× **Тэмпэратура.** Найвышэйшая і найніжэйшая тэмпэратура за апошніе дні была (па Цэльсію):

	найвыш.	найніж.
за дзень з 28 на 29	— 5°	— 9°
„ з 29 на 30	— 5,5°	—19°
„ з 30 на 31	—10°	—25°

× **Кражы саней с коньмі.** У аўторак паліцыі было заяўлено аб кражы з вуліцы трох санак с коньмі. Першая кража была перад Passamtam (Ахвярная вул.); другая

Годзі цярпеці!

Годзі марнеці!
Годзі цярпеці!
Годзі чужацкай няволі!
Хочэм мы жыці,
Праўду тварыці,
Хочэм мы лепшае долі.
Нас марнавалі,
Нас катавалі—
Літву, Беларусь, Украіну;
Жыць не давалі,
У турмы саджалі
За мову, за родну краіну...
Годы ляцелі,
Усё мы цярпелі,
Ждалі ўсё лепшай часіны.
Вось і прыждалі:
Сьвету сказалі,
Што мы жывем і жыць будзем!

Вінцук Лемеш.

Мікітау француз.

Гэта было 100 гадоў таму, ў 1812 году. Што гэта было, я не сумляваюся, бо чуў ад старых людзей, каторые добра ўсё гэта ведалі... Тады праходзілі праз нашу старонку французы, ідучы на Маскву.

А як яны праходзілі праз Беларусь, то нашы селяне хаваліся ў лес. Гэтак было і ў Слабодцы. Калі ўжо французы перайшлі, народ пачаў варочацца з лесу, і пустые, сьцюдзёные хаткі напоўніліся людзьмі.

У Мікітавай хаці палезла маладзіца пад печ даставаць курыцу, каторая уздумала кваткаць як раз у гэтай пары, — ды як закрычыць:

— Ратуйце, людцы! хранцуз пад печай!..

Узняўся гоман. Сабраліся селяне с тапарамі, с каламі, бабы—с качэргамі, кіслёўкамі і вілкамі, ды сяк-так выцягнулі с-пад печы збялеўшаго, як палатно, французскаго салдата.

Людзі абступілі кругом француза і цікава угледаліся на яго. Нікому і ў галаву не прыйшло забіваць яго: тапары, калы ды качэргі пабралі яны, каб бараніцца, бо думалі, што гэта француз будзе нападаць.

— Але ж ён спудзіўся, бедак!—заўважыў Мікіта.

А другіе, успакоіўшыся, пачалі жартаваць і сьмеяцца:

— Бачыце, якога малайца курыца высядзела!—сказаў адзін.

— Толькі худы вельмі!—дакінуў другі.

— Гэта маладзіцы заместа Хвёдара мужык знайшоўся!—сьмеяўся трэйці.

— Але ён пэўне галодны, бедненькі!—забедавала баба.

— Пэўне, што галодны, — згодзіліся мужчыны.

— Ну, гаспадар,—звярнуліся да Мікіты: чым будзем госьця частаваць?

— А чым хата багата..

Маладзіца, тая самая, што знайшла француза, паставіла на стол міску з вадой і накрышыла хлеба. Сеў Мікіта за стол і падае лыжку французу, кажучы:

— Садзіся, чэлавечэ, пасілкуйся нашай стравай!

Француз маўчаў. Толькі вусны яго трасьліся. Многа цяжкаго перажыў ён за гэты час. Раптам ён кінуўся перад селянамі на калені і расплакаўся.

Убачыўшы гэта, усе разам загаманілі:

— Уставай, уставай! Што там!...

І колькі чэлавек, падняўшы яго, пасадзілі на услоне.

Плакаў француз таму, што ніколі не ждаў, каб тые людзі, каторых ён ішоў забіваць і забіваў, так абышліся з ім...

Вайна скончылася, многа, многа людзей было перабіта, а ў Слабодцы ніхто і ня ведаў, за што была гэта вайна.

— „Ня лепш жывецца нам і пасьля вайны“,—казалі старыкі.

Француз не пайшоў дамоў: ён астаўся ў Слабодцы, памагаў Мікіце заместа сына ў рабоці, навучыўся гаварыць па нашаму, лячыў людзей, гуляў з дзяцьмі, і дзеці яго вельмі любілі і звалі „Мікітавым французам“.

В. П.

— на рынку на Зарэччы; трэйця — на Троцкай вул., дзе у селяніна укралі каня с санямі.

У сераду ў селяніна Бэрнштэйна з Роўнаго Поля, № 126, укралі санкі с канём.

З усяго Краю.

Добры знак.

БЕЛАСТОК (ад нашаго карэсп.) Новае жыцьцё нашаго места ідзе ўжо поўным ходам, — а нам, беларусам, сэрцэ расьце: у пераносі сюды упраўленьня Обэр Ост мы бачымо добры знак для нашаго Краю.

У часі «ваяўнічых» пляноў новаго польскаго ураду, якіе маюць на мэці захват калі не ўсяго, дык прынамсі часьці нашаго Краю, перанос упраўленьня ўсім Краем у Беласток — пад самым бокам Польшчы — гэта знак, што глаўны фабрычны цэнтр Краю раздзеліць долю рэшты нашых зямель. Обэр Ост у Беластоку — гэта свайго роду «форт», які бароніць нашу этнографічную граніцу ад апэтытоў суседзёў.

Мы, беларусы, разумеем добра, што адрэзаньне часьці нашых зямель і прылучэньне іх да Польшчы — гэта для нас сьмерць. І вось у пераносі Обэр Ост да Беластоку мы бачым запаведзь, што нашай зямлі не разарвуць на часьці дзеля лішне ўжо вялікіх апэтытоў нашых суседзёў.

Весткі з Расеі.

Рэпрэсіі проці дэпутатоў.

МАЛЬМЭ. «Веч. Вр.» пішэ, што вельмі частые прыватные нарады думскіх дэпутатоў звярнулі на сябе увагу правіцельства. Протопопов маніцца надалей недапускаць прыватных нарад. Маскоўскай паліціі дадзен з гэтай прычыны прыналежны загад.

Назначэньне Тімірязева.

ЛЮГАНО. «Corr. della Sera» даведалася с Пецярбурга, што замест Шаховскаго міністрам таргоўлі назначэн Тімірязев.

Намесьнік Голіцына.

ШТОКГОЛЬМ. Указам цара міністэр судоў Добровольскій у прыпадку хваробы ці нябытнасьці Голіцына павінен маршалкаваць у радзі міністроў.

Нарада саюзьнікоў у Пецярбурзі.

ПЕЦЯРБУРГ. (П.Т.А.). На тутэйшую нараду саюзьнікоў прыбылі: с Франціі—міністэр Думэрг і генэрал Кастэльно, з Англіі — міністэр лорд Мільнэр і генэрал Вільсон, з Італіі—міністэр Сіалёйя і генэрал Лядэршi.

ЛЮГАНО. «Corr. della Sera» пішэ, што думка аб нарадзі ў Пецярбурзі узнялася ўжо перад нарадай у Рыме. „Саюзные народы у апошнім часі з неспакойствам глядзелі на Расею, ад якой залежыць будучыня саюзьнікоў. Аднак, цяпер яны супакоіліся, асабліва Італія, катарая мае супольную з Расеей мэту: зніштажэньне Габсбургскай монархіі“.

Францускае правіцельство, як кажуць, загадало генэралу Кастэльно і міністру Думэргу перэканаць цара аб патрэбе змяніць міністэрство.

Ллойд Джордж у Расеі.

АМСТЭРДАМ. Англіцкі прэзыдэнт міністроў Ллойд Джордж у пачатку лютаго паедзе ў Пецярбург, дзе адбудуцца надта важные перэгаворы. У англіцкіх урадовых кругах непакояцца с прычыны кірунку расейскай палітыкі і хочуць упягнуць Расею ешчэ болей у агульные опэрацііі саюзьнікоў.

Помач Японіі.

ЖЭНЕВА. Парыжскіе газэты занімаюцца пытаньнем аб помачы Японіі. Яны кажуць, што вельмі трэбалоб зрабіць спробу ратаваць Расею праз Японію.

Глаўнакамандуючый на румынскім фронці.

ЖЭНЕВА. «Temps» кажэ, што кароль Фэрдынанд румынскі прызнан царом за глаўнакамандуючаго расейска-румынскімі сіламі.

«Міратворцы».

ШТОКГОЛЬМ. Амэрыканскі пасол у Пецярбурзі, Францiс, колькі дзён таму назад сказаў у Маскве прамову ў Расейска-Амэрыканскай таргговай палаці. Высказаўшы надзею, што экономічные зносіны між Расеей і Амэрыкай разаўюцца ешчэ болей, ён далей сказаў:

„Ня трэба забывацца, што між нэутральнымі дзержавамі ёсць такіе, каторые даставілі саюзьнікам усё патрэбнае дзеля прадоўжэньня вайны. Бяз гэтых ваенных матэр'ялоў вайна, трэба думаць, была-бы ўжо скончэна, або мела бы зусім іншы кірунак“.

Недавер'е Амэрыкі

НЬ'Ю-ІОРК. Аб недавер'і амэрыканскіх фінансістоў да расейскіх фінансоў сьведчыць неустанны упадак курсу рубля у Амэрыцэ. За 100 руб. даюць там цяпер толькі 28 дольляроў, — тымчасам ешчэ перад вайной давалі 48½ і 49.

З усяго сьвету.

Намесьнік Лібкнэхта.

БЭРЛІН. «Tagebl.» пішэ, што пісьменнік Франц Мэрынг, каторы належыць да радыкальных соцыалістоў, выбран партіей соцыалістычнай работніцкай еднасьці за кандыдата на мейсцо Лібкнэхта.

Рэзолюція работнікоў.

ЛОНДОН (В.Т.Б.). Конфэрэнція работніцкай партіі ў Манчэстэры ўсемі галасамі прыняла рэзолюцію проці дапусканьня колеровых работнікоў. Апрыч таго прынята рэзолюція, катарая высказывае згодлівасць с пратэстам францускіх соцыалістоў проці экономічнай вайны пасьля замірэньня.

Тэлеграмы.

Нямецкіе апавешчэньня:

30.I. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскаго: На фронці Артуа — бітвы патрулёў. Між Анкр і Соммай—сільны агонь артылерыі.

Фронт нямецкаго Насьледніка: Вячорные штурмы французоў проці вяршыны «304» нічога не дайшлі.

Усходні тэатр.

Між Балтыцкім і Чорным морам—без выдатных прыпадкоў.

Македонскі фронт: У завароці Чэрнай і ў даліне Струмы — без ніякіх прыпадкоў.

31.I. Заходні тэатр.

Сільны мароз і сьнег агранічывалі баевую работу.

На лётарынгскай граніцы пры Лентрэ была вострая артылерыйская бітва. Вечарам французы атакавалі часць нашых пазыцій, але былі адбіты.

Усходні тэатр:

Фронт Леопольда Баварскаго: На ўсходнім беразі Аа нашы войскі здабылі расейскую пазыцію с 14 афіцэрамі, 900 салдатамі і 15 кулемётамі.

Фронт эрц-гэрцога Іозэфа: Пасьля сільнаго агня расейцы атакавалі нашы пазыціі на палудні ад шляху Валепутна. Пры трэйцім штурме расейскаму атраду ўдалося ўварвацца на апорны пункт.

Фронт фэльдмаршалка Макензэна: На Дунаю наступленьне сільных патрулёў ворагоў адбіто туркамі.

Македонскі фронт: У закруце Чэрнай нямецкіе патрулі ўзялі ў палон некольні італьянцоў.

Аустрыяцкае апавешчэньне.

ВЕНА 29.I. **Усходні тэатр**: (гл. нямецк. апав.).

Італьянскі тэатр: На адрэзку на ўсходзі ад возера Добэрдо патруль прывёў у начы 30 палонных італьянцоў. Чыннасць артылерыі была незначная. Толькі між возерам Гарда і далінай Эчы ворагі момэнтамі паддзержывалі вострый агонь.

ВЕНА 30.I. **Усходні тэатр**: (гл. нямецкае апав.).

Італьянскі тэатр: Опэраціі нашых войск у ваколіцах Гэрцу былі удачны. Пры Костаньёвіцы нашы атрады ўварваліся на італьянскіе пазыціі, зруйнавалі іх і вярнуліся с 6 афіцэрамі і 140 палоннымі салдатамі, ды з 2 кулемётамі. На ўсходзі ад Вэртойбы нашы патрулі вярнуліся назад з 27 палоннымі і 2 кулемётамі. Нашы вёскі між возерам Гарда і далінай Эчы і ўчора былі пад агнём.

Вайна на моры.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). 15 студня адна з нашых падводных лодак затапіла ў Англіцкім канале торпэдаю англіцкі контрміноносец кляссы „М“.

Начальнік Адміральнаго Штабу.

БЭРЛІН. (В. Т. Б.). За месяц сьнежэнь затоплены 152 параходы ворагоў разам ёмкасьцю на 329.000 тонн. У тым ліку на 240.000 тонн англіцкіх параходаў. Апрыч таго затоплены 65 нэутральных параходаў ёмкасьцю на 86.500 тонн.

Ад пачатку вайны затоплено ўсяго параходаў на 4.021.500 тонн, у тым ліку на 3.069.000 тонн англіцкіх,—значыць, каля 15% усяго англіцкаго тарговаго флоту.

Нэутральных параходаў ад пачатку вайны затоплено 401 параход ёмкасьцю на 537.500 тонн.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Ад пачатку вайны сконфіскованы ў нашых портах 99 параходаў ворагоў ёмкасьцю на 189.000 тонн, у тым ліку 75 англіцкіх на 173.500 тонн.

Пагібель нямецкай падводнай лодкі.

ХРЫСТЫАНІЯ. (В.Т.Б.). Норвэжскі параход высадзіў учора каля Гаммэрфэсту 34 асобы з нямецкай падводнай лодкі, якая затанула. Яна 27 студня вечарам мела недалёка ад Гаммэрфэсту бітву з англіцкім крэйсэрам. Усе людзі, апрыч аднаго інжэнера, выратаваны.

«Вайна да канца».

РЫМ. Міністэр Б'яншi у сваей прамові, між іншым, сказаў:

„Ворагі маюць прэтэнсію называць сябе цывілізованымі, але аткрыцьця навукі яны ўжываюць толькі дзеля ніщчэньня цывілізаціі. Мір дагэтуль ешчэ немагчымы, бо нямецкі народ мае лішне добры пагляд на сваю сілу, рахуючы да іншых народаў, якіе, на яго думку, павінны яму пакарыцца“.

Настраеньне ў Італіі.

ЛЮГАНО. «Popolo d'Italia» пішэ, што саюзьнікі павінны закончыць вайну чым скарэй. Калі Англія і Расея можэ ешчэ доўга выдзержаць вайну, дык Францiя і Італія ня могуць. Значыць, саюзьнікі павінны дайсьці пабеды ў самы кароткі час, а гэта магчымо толькі пры наступленьні.

«Giornale d'Italia»» дамагаецца устанаўленьня ў саюзьнікоў ваеннай дыктатуры. Аб ваенным палажэньні газэта пішэ, што на заходнім фронці англічане і французы ешчэ вельмі далёка ад нямецкай граніцы. На ўсходнім фронці Расея не здалее вызваліць Румынію. Значыць, адзін ратунак — ісьці проці Аўстрыі.

Ваенные кругі маюць надзею атрымаць у найбліжэйшым часі цяжкую артылерыю с Франціі. У Рым ужо прыбылі некольні вышэйшых францускіх афіцэроў.

Прыгатаўленьня Франціі.

ЛОНДОН. Францiя прыгатаўляецца да веснавога наступленьня на шырыні 400 міль заходняго фронту. Ворагі ня могуць даведацца, ў якім мейсцы будзе зроблен чародны удар саюзьнікоў, і францускі глаўнакамандуючый можэ гэтак пачаць наступленьне, дзе сам захочэ.

ЛОНДОН. Карэспандэнт «Times'a» пры францускай арміі даносіць, што немцы дагэтуль ведалі загадзя, дзе і калі будзе наступленьне. Немцы заўсёды даведываліся у свой час аб канечных прыгатаўленьнях дзеля гэтаго. Аднак, паддзержываючы агонь артылерыі зразу на ўсенькім фронці, можна будзе дайсьці таго, што

нават найлепшые нямецкіе стратэгі ня будуць ведаць, якое мейсцо выбрано дзеля штурму.

Пакушэньне на Ллойда Джорджа.

ЛОНДОН. «Daily Sketch» піша, што 3 кабет і 1 мужчыну арыштавалі, вінавацючы іх у спробе атруціць прэм'ер міністра.

Узрыў у Парыжу.

ПАРЫЖ. (В.Т.Б.). У нядзелю ў палудні быў узрыў у фабрыцы пораху «Massy Paledaux», ад каторага фабрыка зруйнована. Папярпеў вагзал парыжскай кругавой чыгункі і суседніе дамы.

Грэцкая трагедія.

АФІНЫ. Начальнік грэцкай дывізіі на востраві Корфу дастаў ад каралеўскаго правіцельства прыказ перавесьці войско ў Патрас, пакінуўшы на востраві толькі 200 душ пад камандай афіцэра, вернаго саюзьнікам.

АФІНЫ. (В.Т.Б.). Цэрэмонія салютаваньня знамён саюзьнікоў адбылася паводлуг намечэнай праграмы пры паслах саюзьнікоў, грэцкім габінэці і начальніку I грэцкаго корпуса.

Перавозка грэцкіх войск у Пэлёпонэз скора будае закончана, але жаданьня саюзьнікоў гэтым ешчэ ня будуць здаволены, бо, апрыч перавезеных снарадоў і аружжа, у Грэціі знаходзіцца ешчэ каля 130.000 стрэльб. Пакуль іх ня выдадуць, блокады ня сьнімуць.

Спіс ваенна-палонных з нашаго краю.

З Вільні і Віленскай губэрні.

Табор для ваенна-палонных Minden.

Арчаніс Зыгмунт, Попішкі.
Бацэвіч Валеры, Гідокі.
Дорошкевіч Станіслаў, Кумпяны.
Гальваноўскі Антон, Купры.
Гапкі Ян, Савянок.
Лагіновіч Піліп, Вільня.
Маліноўскі Вінцэнты, Жыжмары.
Пётроўскі Ніканор, Повнары.
Рухлевіч Владзімір, Лугіцы.
Жэмайтіс Мацей, Іонянец.
Урбан Казімір, Васікяны.
Місевіч Пётр, Руда.
Білль Броніслаў, Доброполе.
Богдан Людвік, Скагінь.
Будгэрыч Антон, Удi.
Бусловіч Язэп, Ягеловшэры.
Дорошкевіч Язэп, Кампён.
Герстановіч Антон, Трасэчэнецi.
Грэйбо Язэп, Ліда.
Грызкоў Іван, Калоўшчына.
Куменскі Броніслаў, Вільня.
Колеснік Казімір, „
Корэйво Броніслаў, „
Кроппа, Язэп, Ловкінікі.
Куцілоўскі Казімір, Вільня.
Макушэвіч Фэлікс, Вільня.
Пашкевіч Марцін, Слібуты.
Прыхмонт Казімір, Груалоўскі.
Бакееў Юльян, Вільня.
Разінскі Іван, Долмончукі.
Рачына Іван, Вільня
Заёрскі Адольф, Запрудзьве.
Самоновіч Ян, Быстрыца.
Шалькоўскі Язэп, Карпаеноў.
Шэмаковіч Язэп, Фрычбы.
Жукоўскі Станіслаў, Вільня.

(Далей будзе).

АБВЕСТКІ.